

Vuoden 2024 presidentinvaalin ennakkoäänestyspaikat

KH 09.10.2023 § 292
400/00.00.00.01/2023

Valmistelija

talousjohtaja oto. hallintojohtaja, va. hallintopäällikkö

Presidentinvaali

Suomen perustuslain 54 §:n mukaan tasavallan presidentin valitsee Suomen kansa välittömällä (suoralla) vaalilla syntyperäisistä Suomen kansalaisista kuuden vuoden pituiseksi toimikaudeksi. Sama henkilö voidaan valita presidentiksi enintään kahdeksi peräkkäiseksi toimikaudeksi.

Presidentti valitaan suoralla, tarvittaessa kaksivaiheisella vaalilla. Vaalipäivä on vaalivuoden tammikuun neljäs sunnuntai. Mikäli joku ehdokkaista saa jo tässä (ensimmäisessä) vaalissa yli puolet annetuista (s.o. hyväksytyistä) äänistä, tulee hän valituksi presidentiksi. Jos näin ei käy, toimitetaan kahden viikon kuluttua sunnuntaina toinen vaali kahden ensimmäisessä vaalissa eniten ääniä saaneen ehdokkaan kesken. Toisessa vaalissa enemmän ääniä saanut ehdokas valitaan presidentiksi.

Jos vaaliin asetetaan vain yksi ehdokas, tulee tämä valituksi ilman vaalia. Presidentti ryhtyy toimeensa valitsemista seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä.

Presidentinvaalin ennakkoäänestys

Vuoden 2024 presidentinvaalin ennakkoäänestys toimitetaan kotimaassa 17.–23.1.2024 ja vaalipäivä on 28.1.2024.

Jos 28.1.2024 toimitettavassa vaalissa kukaan ehdokkaista ei saa vähintään puolta annetuista äänistä, toimitetaan kahden eniten ääniä saaneen ehdokkaan välillä toinen vaali sunnuntaina 11.2.2024. Toisen vaalin ennakkoäänestyksen ajanjakso kotimaassa on 31.1.–6.2.2024.

Ennakkoäänestyspaikkaan liittyvät järjestelyt

Vaalilain 9 §:n 1 kohdan mukaan ennakkoäänestyspaikkoja ovat ne kotimaan yleiset ennakkoäänestyspaikat, joiden lukumäärästä ja sijainnista kunnanhallitus päättää sekä kohdan 3 mukaan sairaalat, ympärivuorokautista hoitoa antavat muut, kunnanhallituksen päätöksellä määrätyt sosiaalihuollon toimintayksiköt sekä rangaistuslaitokset. Jokaisessa kunnassa on oltava vähintään yksi ennakkoäänestyspaikka, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

Vaalilain 47 §:n mukaan kotimaan yleinen ennakkoäänestyspaikka on ennakkoäänestystä varten avoinna kaikkina ennakkoäänestyksen ajanjakson päivinä, jollei kunnanhallituksen päätöksellä erityisistä syistä toisin määrätä. Erityinen syy voi olla lähinnä vain kunnan jonkin alueen tai taajaman vähäiseksi arvioitu äänestäjämäärä. Jokaisessa kunnassa tulisi kuitenkin olla vähintään yksi sellainen ennakkoäänestyspaikka, joka on avoinna jokaisena ajanjakson päivänä. Tällaisen ennakkoäänestyspaikan lisäksi on mahdollista perustaa kunnan eri alueille ennakkoäänestyspaikkoja, jotka ovat auki esimerkiksi yhtenä tai kahtena ennakkoäänestysajanjakson päivänä.

Vaalilain 48 §:n mukaan kunnanhallitus määrää myös ennakkoäänestyspaikan päivittäiset aukioloajat. Kunnanhallitus määrää ennakkoäänestysajanjakson puitteissa ennakkoäänestyspaikan

aukiolopäivät ja päivittäiset aukioloajat arkisin klo 8-20 ja viikonloppuna klo 9-18 välisenä aikana.

Äänestyspaikkojen tiedot tulee merkitä vaalien pohjatietojärjestelmään viimeistään perjantaina 3.11.2023 klo 12 mennessä.

Vaalilain 17 §:n perusteella ennakoäänestyksestä kotimaan yleisessä ennakoäänestyspaikassa huolehtivat vaalitoimitsijat, jotka määrää kunnan keskusvaalilautakunta. Kussakin yleisessä ennakoäänestyspaikassa vähintään kahden vaalitoimitsijan on oltava yhtä aikaa saapuvilla.

Ennakoäänestyspaikkoja määrätessään kunnanhallituksen tulee kiinnittää huomiota mm. seuraaviin asioihin:

- Ennakoäänestyspaikkoja tulee olla riittävässä suhteessa kunnan äänioikeutettujen määrään, jotta äänestäminen ennakkoon olisi mahdollisimman vaivatonta ja vähän aikaa vievää.
- Ennakoäänestyspaikat tulee sijoittaa sellaisiin paikkoihin, joihin äänestäjien on helppo tulla ja joihin he vaivattomasti osaavat.
- Ennakoäänestyspaikan tulee olla aatteellisilta ja taloudellisilta kytkennöiltään mahdollisimman puolueeton.
- Ennakoäänestyspaikkojen esteettömyydestä on huolehdittava, jotta myös liikkumisesteisten henkilöiden on mahdollista äänestää ennakkoon.
- Ennakoäänestyspaikan on sekä tiloiltaan että sijainniltaan sovittava tarkoitukseen myös järjestyksenpidon kannalta.
- Ennakoäänestystilan tulee olla riittävän suuri, jotta äänestys voidaan toimittaa sujuvasti ja luotettavasti eli vaalisalaisuus, vaalivapaus ja vaalirauha turvaten.
- Tilan tulee olla siten mitoitettu ja järjestetty, että ruuhkaa ja jonoja syntyy mahdollisimman vähän.
- Äänestyksen vastaanottopisteitä ja vaalitoimitsijoita tulee olla riittävästi.
- Paloturvallisuus on huomioitava.

Edellisissä vaaleissa yleinen ennakoäänestys on järjestetty kirjastolla. Laitosäänestys on toimitettu terveyskeskuksen osastolla, Keiturinpuiston vanhainkodissa, palvelutalo Ainalassa, Liljanne-koti Oy:n Mertokarin yksikössä, Louhenrinteen ryhmäkodin ympärivuorokautisessa asumispalveluyksikössä (autettu ryhmäkoti), Vihriälän ryhmäkodissa sekä Keiturin Helmessä.

Oikeusministeriö seuraa Covid-19 epidemian tilannetta yhteistyössä Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) kanssa ja ohjeistaa kuntia erikseen, mikäli tarvetta ilmenee.

Äänestyspaikan tulisi olla tiloissa, joissa on riittävää väljyyttä niin äänestäjille kuin vaalivirkailijoillekin. Tiloissa noudatetaan myös hyvää käsi- ja yskimishygieniaa.

Ennakoäänestyksen järjestäminen keskustan lisäksi Kurjenkylässä
Kaupunginvaltuusto on päättänyt äänestysaluejaon muutoksesta 12.6.2023 kokouksessaan. Päätöksessä keskustan kaksi äänestysaluetta, keskusta pohjoinen ja keskusta etelä, yhdistettiin yhdeksi äänestysalueeksi 001 Virrat. Samalla Kurjenkylän äänestysalue yhdistettiin uuteen 001 Virrat äänestysalueeseen. Kaupunginhallitus on äänestysaluejakomuutokseen liittyvässä päätöksessään 6.6.2023 § 203 edellyttänyt, että ennen kuin seuraavien vaalien ennakoäänestyspaikoista päätetään, tulee selvittää ennakoäänestyksen mahdollisuus Kurjenkylässä esimerkiksi liikkuvaa äänestyspaikkaa hyödyntäen. Päätöksen mukaisesti on selvitetty eri

vaihtoehtoja ennakkoäänestyksen järjestämiseen Kurjenkylässä vaalien järjestämiseen varattujen resurssien puitteissa. Yhtenä vaihtoehtona selvitettiin kirjastoauton käyttämistä ennakkoäänestysbussina, jolloin kirjastoauto olisi yhtenä ennakkoäänestyspäivän iltapäivänä ollut Kurjenkylässä. Tämä vaihtoehto ei kuitenkaan kirjaston toimesta ollut toteutettavissa kyseisissä vaaleissa. Toisena vaihtoehtona on selvitetty äänestykseen sopivan tilan vuokrausta Kurjenkylästä. Vaihtoehtona on selvitetty ennakkoäänestyksen toteuttamista Kurjenkylän kylätalolla, jossa myös vaalipäivän äänestys on aiempina vuosina toteutettu. Ennakkoäänestys onkin tarkoitus järjestää Kurjenkylän kylätalolla ennakkoäänestysaikana perjantaina klo 15-19. Perjantaina aamupäivän aikana ennakkoäänestys on tarkoituksenmukaista järjestää kirjastolla klo 10-14, sillä aamupäivän äänestys on ollut aiemmissa vaaleissa vilkasta. Ennakkoäänestys toteutetaan samalla tavalla mahdollisen toisen vaalin osalta.

Kotiäänestys

Lisäksi äänioikeutettu, jonka kyky liikkua tai toimia on siinä määrin rajoittunut, ettei hän pääse äänestys- tai ennakkoäänestyspaikkaan ilman kohtuuttomia vaikeuksia, saa sen mukaisesti kuin vaalilain 55 §:ssä säädetään, äänestää ennakolta kotonaan Suomessa siinä kunnassa, joka on merkitty äänioikeusrekisteriin hänen kotikunnakseen.

Oheismateriaalina Oikeusministeriön kirje koskien vuoden 2024 vaaleja.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Viitanen Henna

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää määrätä vuoden 2024 presidentinvaalin yleiseksi ennakkoäänestyspaikaksi Virtain kirjaston (Mäkitie 2, 34800 Virrat) sekä Kurjenkylän kylätalon (Kurjenkyläntie 232, 34770 Kurjenkylä).

Ennakkoäänestysaika on 17.-23.1.2024. Ennakkoäänestysajat ovat seuraavat:

Virtain kirjasto:

- Keskiviikko – torstai klo 10 – 18
- Perjantai klo 10 – 14
- Lauantai - sunnuntai klo 10 - 14
- Maanantai - tiistai klo 10 – 18

Kurjenkylän kylätalo:

- Perjantai klo 15-19

Lisäksi kaupunginhallitus määrää ennakkoäänestyspaikoiksi seuraavat laitokset:

- Terveyskeskuksen osasto
- Keiturinpuiston vanhainkoti
- Palvelutalo Ainala
- Liljanne-koti Oy:n Mertokarin yksikkö
- Keiturin Helmi hoivakoti
- Louhenrinteen ryhmäkodin ympärivuorokautinen asumispalveluyksikkö (autettu ryhmäkoti)
- Vihriälä-koti

Jos presidentinvaalissa suoritetaan toinen kierros, ennakkoäänestyspaikat ja -kellonajat sekä laitosäänestyspaikat ovat samat ajanjaksolla 31.1.-6.2.2024 (presidentinvaalin mahdollisen toisen kierroksen ennakkoäänestysaika).

Päätös Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Lisätietoja Talousjohtaja, oto. hallintojohtaja Kaisa Jaatinen, puh. 044 715 1221, sähköposti: etunimi.sukunimi@virrat.fi, Va. hallintopäällikkö Heli Salmi, puh. 044 715 1217, sähköposti: etunimi.sukunimi@virrat.fi

Jakelu Keskusvaalilautakunta, OM vaalitietojärjestelmä 3.11.2023 klo 12 mennessä